

04/12/2014 19:43 | Beograd

Predstavljena publikacija o doktorskim studijama u Srbiji

Magistratura prečica do doktorske diplome

Autor: V. A.

Beograd - Od 2005. godine do danas doktorske studije na univerzitetima u Srbiji završilo je oko 9.000 studenata, a od tog broja petina je doktorirala po starom sistemu, odnosno posle magistrature. Na više od 45 odsto fakulteta odbrana doktorata kandidata koji su magistri nije uslovljena objavljivanjem naučnog rada, što je jedan od razloga zbog kojih je mnogo veći broj onih koji su doktorsku diplomu stekli bez pohađanja doktorskih studija. U oblasti društveno-humanističkih nauka manje od 10 odsto doktorata je odbranjeno po novom sistemu, rečeno je na jučerašnjem predstavljanju publikacije o doktorskim studijama u Srbiji.

Vera Dondur, predsednica Nacionalnog saveta za nauku, iznela je podatak da je Srbija prema broju doktora nauka i njihovoj starosnoj strukturi ispod evropskog proseka, ali da smo taj prosek dvostruko prešli ako se pogleda broj studenata koji trenutno studiraju. Na univerzitetima u Srbiji na doktorskim studijama je čak 14.331 student, od čega 10.500 studira po novom, a oko 4.000 po starom sistemu. Ako se taj broj uporedi sa ukupnim brojem aktivnih doktora nauka u Srbiji (16.972), ispada da će u narednih nekoliko godina svaki od njih u proseku moći da „proizvede“ oko 0,8 novih doktora nauka.

Analiza je pokazala da je sistem predimenzioniran, jer je u školskoj 2013-2014. godini 40 odsto mesta ostalo prazno. Prema podacima Komisije za akreditaciju, doktorske studije se izvode na 119 fakulteta, koji su u sastavu 17 akreditovanih univerziteta. Akreditovano je 258 studijskih programa, za upis skoro 4.000 studenata, a 92 odsto raspoloživih mesta je na državnim visokoškolskim ustanovama. U publikaciji se navodi da je kapacitet privatnih univerziteta za razvoj doktorskih studija ograničen i da su programi akreditovani za mali broj studenata, što je posledica malog broja nastavnika koji ispunjavaju uslov da budu mentori.

Zanimljivo je da je dramatičan porast broja doktoranata zabeležen u školskoj 2007-2008. i 2008-2009. godini, kada je počela akreditacija studijskih programa doktorskih studija, pa su pojedine visokoškolske ustanove izdavale veliki broj doktorskih diploma pre završetka tog procesa.

Bez sankcija za plagijate

U anketi koji su popunjavali fakulteti i koja je takođe poslužila za analizu doktorskih studija bilo je pitanje da li ustanova ima definisanu proceduru i sankcije za slučaj plagijatorstva. Oko 35 odsto fakulteta je potvrdilo da ima „neku proceduru“ za sankcionisanje ove pojave, a od tog broja samo nekoliko je preciziralo proceduru za utvrđivanje plagijata. Nijedna visokoškolska ustanova nije navela da je imala iskustvo u utvrđivanju plagijata i da su sprovedene sankcije.

